

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Od globalizace k regionalizaci: Pohled za hranice Střední Evropy

Martin Tlapa
náměstek ministra zahraničních věcí

Vnější ekonomické vztahy ČR: pomalu, ale zatím jistě

- › Export – průměrný růst za 1. pololetí roku 2019 +1,8 % (+4,2 % ve stejném období roku 2018)
 - › Meziročně export vzrostl o 8 % (září 2018/září 2019)
 - › Očekávaný nárůst exportu o 2,3 % v roce 2020 a 2,7 % v roce 2021 (Economist Intelligence Unit)
- › **Důležité pro ČR - zaměstnanost v podnikatelském sektoru navázaná na zahraniční poptávku**
 - › Podíl zaměstnanců pracujících v odvětvích přímo či nepřímo navázaných na vývoz je celosvětově v průměru 22 %, ale ČR má podíl 52%
- › Německá ekonomika je v dobré kondici, **největším externím rizikem pro ČR zůstává hrozba amerických cel na evropské automobily**
 - › Německý export se v září oproti předchozímu měsíci zvýšil o 1,5 % (oproti projekcím růstu 0,3 %)
 - › Snížena hrozba No-Deal Brexitu
 - › EU i eurozóna i přes nepříznivé prognózy pokračují v růstu (meziroční nárůst HDP zemí EU 1,4 %, zemí eurozóny 1,1 %)
- › Protože...

Role USA vyšší, než vypadá – podíl objemu exportu a přidané hodnoty se liší

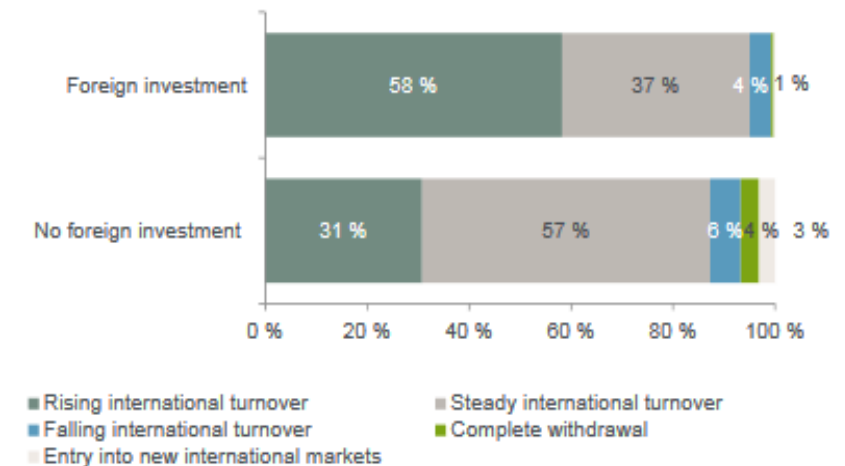
- › ... analýza toků přidané hodnoty v zahraničním obchodě odhaluje **relativně větší expozici české ekonomiky vůči poptávkovým šokům z USA** a relativně menší vůči šokům z Německa – ve srovnání s tradičním objemovým měřením zahraničního obchodu.
 - › Export do Německa – podle přidané hodnoty 20%, podle objemu exportu 32%
 - › **Export do USA – podle přidané hodnoty 7%, podle objemu exportu 2,1%**
 - › Export do Velké Británie – podle přidané hodnoty 6%, podle objemu exportu 5%
- › Z hlediska hrubého objemu exportu na hlavu se český vývoz dotáhl na Německo...
 - › Vývoz v přepočtu na osobu – ČR 416 tis Kč, Německo 408 tis Kč (Eurostat)
- › Nicméně...

Jak obsluhovat zahraniční trhy ve vlastní režii?

- › Česko je mezi zeměmi OECD 3. zemí s produkcí nejvíce vzdálenou od konečného spotřebitele
 - › Mezi země s nejkratší vzdáleností od konečné poptávky patří Izrael, USA, Velká Británie, Francie, Kanada a Japonsko
- › Německé potvrzení toho, co zřejmě tušíme – **firmy s trvalými vazbami na své zahraniční trhy rostou dvakrát rychleji**
 - › 2/3 německých firem, které v rámci svých obchodních aktivit investovaly v zahraničí v letech 2012-2015, očekávají zvýšení obrátu v letech 2017-2019, zatímco u firem, které ve stejném období pouze exportovaly a neinvestovaly, navýšení obrátu dosáhne pouze 1/3
 - › Německo má řadu především finančních, ale i poradenských nástrojů pro podporu trvalé přítomnosti a rovněž podporuje spolupráci svých firem v zahraničí

Figure 4: Foreign investment bolsters growth expectations

Přichází regionalizace

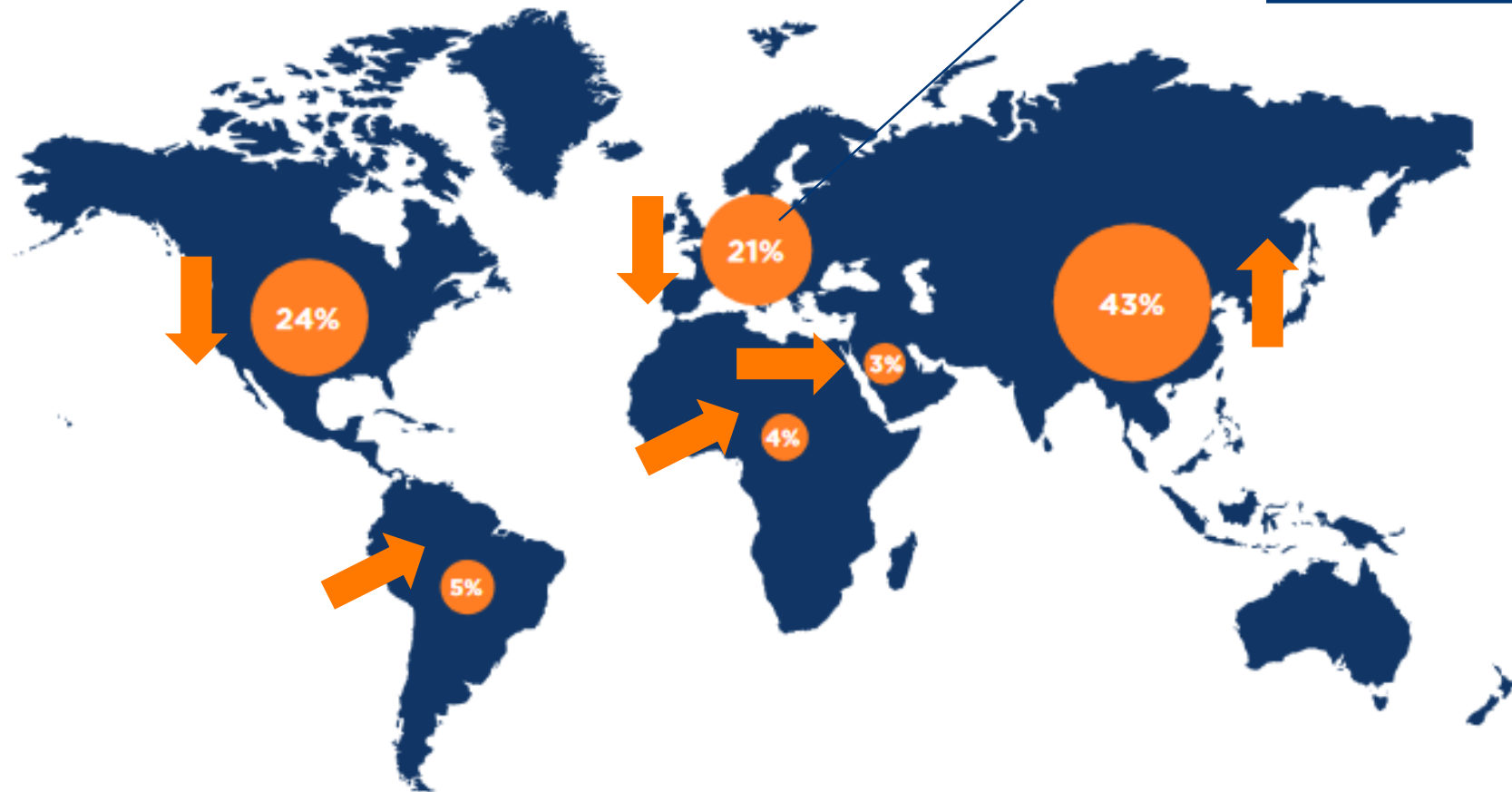
- › **Trend regionalizace potvrzuje, že nabídka řešení se přibližuje k odběratelským trhům.**
- › **Regionalizace je patrná zejména v Asii** (pro průmyslové zboží růst v roce 2000 z 38% na 49% v roce 2017). V EU a Severní Americe hodnoty historicky vyšší, ale i zde vývoj v posledních letech ukazuje na rostoucí trend směrem k regionalizaci obchodu se zbožím.
- › Mezi důležité faktory ovlivňující trend regionalizace patří **očekávání zákazníků pro přizpůsobivost a rychlé dodání zboží a výrobků**, výhody kratší vzdálenosti k trhům a hlubší spolupráce s místními subdodavateli.
- › Samostatným faktorem jsou bariéry dovozu, požadavky na domácí podíl nebo náklady na přepravu.

Data: Business Sweden 2019

Globální růst a hlavní regiony

... AND TOMORROW'S GLOBAL ECONOMY
Distribution of global GDP by region, share in per cent, 2035 (forecast)

Střední Evropa 5%
(DE, CZ, SK, PL, AT)

Většina hospodářského růstu (90%) se bude odehrávat za hranicemi EU

Být blíže globálnímu zákazníkovi

- › Bránou Střední Evropy na globální trhy je nyní především Německo.
- › **Jednou z možných cest, jak na perspektivní zahraniční trhy proniknout přímo, je podpora „trvalé přítomnosti“ českých firem na zahraničních trzích**
 - › Dlouhodobé působení firem na zahraničních trzích vytváří nejen vazbu na zákazníky, ale odbourává také pomyslnou vzdálenost.
 - › Může mít řadu podob od pobočky, joint-venture, akvizice, výrobní nebo servisní jednotky, až po varianty typické pro ICT firmy nebo online obchod
- › Přítomnost na zahraničních trzích není pro české firmy novinkou
 - › **Například i na tak sofistikovaném trhu, jako jsou USA.** Firmy se na americkém trhu prosazují napříč sektory – od softwarových firem jako je Avast až po výrobce optiky Meopta či zemědělské techniky firmy Farnet.
 - › **Konkrétním příkladem úspěšného působení na zahraničních trzích je česká firma Linet, která nedávno založila svou již devatenáctou pobočku v daleké Austrálii.**
 - › Jihomoravská firma LIKO-S, která založila pobočku v indickém Bangalore a úspěšně se prosazuje na tamním trhu.

PROPEA - nový nástroj podpory přítomnosti na globálních trzích

- › **CBS – Czech Business Support (program PROPEA)**
 - › doplněk k individuálním službám, které firmám poskytují zastupitelské úřady a agentury CzechTrade a CzechInvest v zahraničí
- › **Cílem programu je:**
 - › **podpořit české firmy**, jejichž cílem je trvaleji se usadit na zahraničním trhu – řada variant
 - › **podpořit trvalou přítomnost** českých firem na zahraničních trzích
 - › **snížit rizika** spojená se vstupem na zahraniční trhy
- › **Spolupráce ambasad s místními specializovanými a ověřenými firmami**
 - › Přímo v zahraničí pomohou vyřídit např. administraci, získání licence, zastupování či samotnou podporu zahájení výroby na místě
- › **Financování**
 - › Jednotná procentuální spoluúčast českých firem ve výši 30 %, služby jsou ze 70 % dotované z rozpočtu projektu PROPEA
- › **Teritoria**
 - › Pilotní projekty PROPEA 2019: Mongolsko, Maroko, Indonésie a Japonsko
 - › V roce 2020 připravujeme rozšíření na další trhy

Záruka ZRS - nový finanční nástroj podpory přítomnosti na globálních trzích

- › **Program Záruka zahraniční rozvojové spolupráce**
 - › podporuje prostřednictvím bankovních záruk soukromé investice tuzemských podnikatelů na rizikových trzích v rozvojových zemích
 - › podpora je určena tuzemským podnikatelům bez rozdílu velikosti
 - › program realizuje Českomoravská záruční rozvojová banka (ČMZRB)

- › **Zaručovaný úvěr lze využít například na**
 - › pořízení dlouhodobého nehmotného majetku a náklady spojené s transferem
 - › náklady spojené s realizací projektu v cílové rozvojové zemi

- › **Charakter nabízené záruky**
 - › za úvěr až do výše 50 % jistiny zaručovaného úvěru, výše záruky až 25 000 000 CZK
 - › výše zaručovaného úvěru není omezena
 - › platnost bankovní záruky až 8 let

- › **Teritoria**
 - › [Přehled rozvojových zemí OECD](#)

Závěry

- › Trh střední Evropy je zásadní pro ČR – sousední země tvoří přes 1/2 exportu. Oborově se ČR zaměřuje na automobilový sektor
 - › Tvoří čtvrtinu průmyslové produkce a 9 % HDP, ale je i výrazně procyklický.
 - › Ekonomiky CEE regionu se vlivem strukturální změny ekonomik, silného pracovního trhu, investicím do regionu, vyšší domácí poptávky a zvyšující diverzifikace (také směrem ke službám) stávají odolnější vůči externím vlivům
- › V centru pozornosti sice obchodní války
 - › **Ale jinak aktuální vývoj světové ekonomiky není primárně zapříčiněn obchodními válkami** a nejedná se tak o hlavní faktor zpomalení. Za poklesem tak stojí základní hnací síly hospodářských cyklů (podle Economic Cycle Research Institute)
- › Nasazujeme nové nástroje moderní ekonomické diplomacie zaměřené na dovedení značek a firem i na vzdálenější trhy a těsnější vztah s odběrateli.
 - › Například nově nabízený soubor služeb **PROPEA – Czech Business Support a finanční nástroj Záruka ZRS**
 - › **Posilujeme kapacity sektorových platforem pro komplexnější řešení – Czech Healthcare Solutions**
 - › **Nabídku kombinujeme s již existujícími nástroji** pro zvyšování růstu a přidané hodnoty (ČMZRB) a internacionalizace firem (EGAP, ČEB)